

“พนันออนไลน์” เพียงคลิก...ชีวิตเปลี่ยน

นางสาวดารณี เกิดพิพัฒน์ พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ

หากจะกล่าวว่าการพนันเป็นสิ่งที่อยู่คู่กับคนไทยมาอย่างยาวนานก็ไม่ผิดนัก เพราะมีหลักฐานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการพนันของคนไทยที่สามารถสืบย้อนไปได้ถึงสมัยอยุธยาตอนปลาย จากบันทึกของเอกอัครราชทูตพิเศษฝรั่งเศส ‘มองสิเออร์ เดอ ลาลูแบร์’ (Monsieur De La Loubère) ที่เข้ามาเจริญสัมพันธไมตรีสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช ในปี 2230 ได้อ้างว่าชาวสยามนิยมเล่นพนันกันถึงขั้นยอมขายลูกใช้หนี้ หรือขายอิสรภาพกลายเป็นทาสเลยทีเดียว การพนันยังกลมกลืนเข้ากับวิถีชีวิตคนไทยในยุคปัจจุบันอย่างแยกไม่ออก(1) ท่ามกลางความเจริญทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด ปัจจุบันแทบจะหาอะไรและสามารถเข้าถึงกลุ่มคนทุกเพศทุกวัยอย่างที่ไม่ทันรู้ตัวและตระหนักถึงอันตราย คือ “ภัยจากการพนันออนไลน์” ที่กำลังคืบคลานคุกคามต่อสุขภาพของคนไทยรวมถึงเด็กและเยาวชนไทยอย่างรุนแรง กว้างขวาง และรวดเร็ว การพนันออนไลน์กลายเป็นสิ่งที่เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงได้อย่างง่ายดาย เนื่องจากมีช่องทางที่หลากหลายเข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา ประกอบกับสภาพแวดล้อมที่เต็มไปด้วยสิ่งเร้า ไม่ว่าจะเป็นการแวดล้อมด้วยบุคคลที่เล่นพนัน โฆษณา หรือการชักชวนให้เล่นพนันผ่านช่องทางต่าง ๆ ทั้งออฟไลน์และออนไลน์ ส่งผลให้เด็กและเยาวชนไทยถูกชักจูงเข้าสู่วิถีทางของพนันออนไลน์ได้ไม่ยาก และเมื่อเข้าสู่วงจรการพนันแล้วก็มีโอกาสถลำลึก ยิ่งเล่นนานยิ่งเพิ่มความเข้มข้นในการเล่นยิ่งใช้วงเงินในการเล่นพนันมากขึ้น คนจำนวนไม่น้อยที่เล่นจนเกินขอบเขตทำให้ได้รับผลกระทบต่างๆ มากมายไม่ว่าจะเป็นเสียการเรียน เสียงาน มีหนี้สิน ฯลฯ

องค์การอนามัยโลก (WHO) กำหนดให้พฤติกรรมติดการพนันเป็น ความผิดปกติทางจิตชนิดหนึ่งเรียกว่า Pathological Gambling หรือโรคติด พนัน อาการคือแม้ผู้เล่นการพนันจะมีความทุกข์จากการเล่นพนัน แต่ก็หยุด ไม่ได้ยังคงต้องเล่นต่อไป ผู้ที่มีปัญหาจากการพนันหรือผู้ติดการพนัน คือ ผู้ที่ได้รับการวินิจฉัยตามเกณฑ์การวินิจฉัยของสมาคมจิตแพทย์อเมริกัน ในทางการแพทย์เรียกว่าโรคติดพนัน (Gambling Disorder) จัดอยู่ ในกลุ่มโรคเดียวกับโรคที่เกี่ยวกับสารเสพติด (Substance-related and Addictive Disorders)(2) จากข้อมูลจากศูนย์วิจัยเพื่อการพัฒนาสังคมและ ธุรกิจ (Research Centre for Social and Business Development Co., Ltd.) (ข้อมูลระหว่างวันที่ 20 มกราคม - 24 กุมภาพันธ์ 2566) พบว่า เด็กและเยาวชนอายุ 15-18 ปี เล่นพนันออนไลน์ ร้อยละ 14.6 หรือประมาณ 465,635 คน เป็นผู้ชาย 296,296 คน และผู้หญิง 169,339 คน เกินครึ่งหรือ ประมาณ 273,873 คน เป็นการเล่นพนันครั้งแรก โดยเล่นพนันออนไลน์ ครั้งแรกที่อายุเฉลี่ยประมาณ 16.3 ปี - 16.5 ปี และที่น่าตกใจ คือ อายุต่ำสุด ที่พบ คือ 12 ปี ซึ่งการพนันออนไลน์ที่นิยมเล่นมากที่สุด 5 อันดับแรก ได้แก่ สล็อต/ตู้พนัน หวอยไต้ติ้น ไพ่พนัน สลากกินแบ่งรัฐบาล และ พนันทายผลฟุตบอล โดยการพนันออนไลน์ที่นิยมเล่นมากที่สุดของผู้ชาย ได้แก่ สล็อต /ตู้พนัน ส่วนผู้หญิง ได้แก่ พนันหวอยไต้ติ้น(3) อีกทั้งพบว่า เมื่อเริ่มเข้าสู่วงการพนันออนไลน์แล้ว เด็กจะมีพฤติกรรมการเล่นอย่าง ต่อเนื่องจากครั้งแรกที่เริ่มอีกด้วย เห็นได้ชัดเจนว่าการพนันออนไลน์เข้าถึง เด็กและเยาวชนไทยได้อย่างง่ายดาย และมีเด็กวัยเรียนที่เล่นพนันออนไลน์ อยู่มากมาย เป็นผลมาจากการที่โฆษณาพนันออนไลน์อยู่ใกล้ตัวเด็กพบเจอ ได้ง่ายเพียงแค่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต นับเป็นภัยร้ายที่ทำให้เด็กและเยาวชน เข้าใกล้การพนันออนไลน์ได้ง่ายเพียงปลายนิ้วคลิก ซึ่งการโฆษณา ชวนให้เล่นพนันในสื่อออนไลน์ที่ดึงดูดเด็กและเยาวชนมาในรูปแบบต่างๆ ทั้งแบบเนอร์ ป๊อปอัพ แปะลิงก์ ไม่ว่าบนเว็บไซต์หรือในเครือข่ายสังคม ออนไลน์ยอดนิยมทุก platform ทั้ง Facebook, youtube, line, instagram ตลอดจน application ต่าง ๆ

โดยใช้บุคคลผู้มีชื่อเสียงหรือเน็ตไอดอล ซึ่งมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ
ของเยาวชนเป็นอย่างมาก รวมถึงการว่าจ้างให้เยาวชนรีวิวเว็บไซต์พนัน
เพื่อแนะนำบอกต่อเชิญชวนกันเองด้วย ซึ่งช่องทางออนไลน์ที่เด็กและเยาวชน
ตามไปเล่นพนันออนไลน์มากที่สุด คือ Facebook ถึงร้อยละ 40.4 รองลงมา
คือ เว็บไซต์ดูหนังฟังเพลง ร้อยละ 28.5 โดยช่องทางหลักที่ใช้เล่นพนัน
ออนไลน์ คือ โทรศัพท์มือถือถึงร้อยละ 97.1(4) และยังพบอีกว่าอีกสาเหตุหนึ่ง
ที่ทำให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่วงจรการเล่นพนันออนไลน์มาจากการพบเห็น
สมาชิกในครอบครัว เพื่อน คนในชุมชน บวกกับไม่มีความรู้ด้านกฎหมาย
แต่ที่น่าสนใจกว่านั้น คือ เด็กและเยาวชนไม่รู้ว่าเกมที่ตนเองเล่นในโลก
ออนไลน์นั้นเป็นการเล่นพนัน แต่เป็นเพียงการเล่นเกมออนไลน์ที่ได้
เงินรางวัลได้ความสนุก ตื่นเต้น และท้าทาย ซ้ำร้ายไปกว่านั้นยังพบเห็นคนดัง
หรือคนมีชื่อเสียงในสังคมในด้านต่าง ๆ ออกมากล่าวเชิญชวน ตลอดจนสมาชิก
ในครอบครัว เพื่อน และคนในชุมชนยังเล่นพนันออนไลน์ไม่คิดว่าต้องเกรง
กลัวกฎหมายหรือผลเสียร้ายแรงใดๆจะตามมา จนสุดท้ายมองว่าเป็น
เรื่องปกติ(3) การพนันออนไลน์จึงมีผลกระทบในหลายมิติ เด็กและเยาวชนที่
ติดการพนันออนไลน์ หรือเคยติดแต่ต้องการเลิกแต่ยังเลิกไม่ได้เด็ดขาดจะ
กลายเป็นคนที่สูญเสียความมั่นใจ และเมื่อครอบครัวรู้ก็จะเกิดความขัดแย้งกับ
ครอบครัว ทะเลาะเบาะแว้ง และอาจนำไปสู่พฤติกรรมที่เลวร้ายมากขึ้น
ไปกว่าเดิม เช่น ขโมยเงินครอบครัวเพื่อเล่นพนัน กู้ยืมเงิน ไม่มีสมาธิเรียน
ผลการเรียนตกต่ำ เกิดความเครียดและหันไปพึ่งพาอบายมุขอื่น ๆ เช่น เหล้า
บุหรี่ กล้วยา ฯลฯ

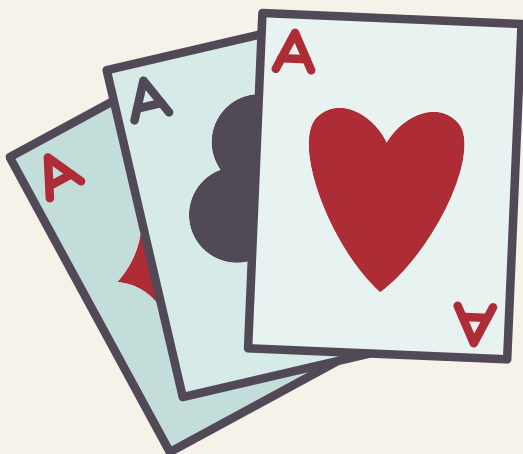

ในต่างประเทศส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับเรื่องการพนันออนไลน์
ในเด็กและเยาวชนและถูกจัดให้เป็นปัญหาระดับชาติ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง
ในประเทศอังกฤษ จีน อินเดีย และเวียดนาม ที่มีทั้งกฎหมายและ
มาตรการต่าง ๆ ที่เข้มงวด มีระบบการตรวจสอบที่เข้มแข็งจริงจัง และ
มีบทลงโทษที่รุนแรงสำหรับธุรกิจการพนันออนไลน์ที่เปิดให้เยาวชน
เข้าไปเล่น อีกทั้งมีมาตรการหลายระดับสำหรับพ่อแม่ผู้ปกครองและสังคม
ในการดูแลเด็กเยาวชน ด้วยเครื่องมือและระบบที่ช่วยสร้างความรู้ความเข้าใจ
เกี่ยวกับการพนันในรูปแบบต่าง ๆ มีการเสริมทักษะการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
รวมถึงกลไกของการพนันออนไลน์ โดยมุ่งเน้นที่ชุมชนและเด็กและเยาวชน
เป็นหลัก ซึ่งในประเทศไทยก็ตระหนักถึงความสำคัญของปัญหาการพนัน
ในเด็กและเยาวชน มียุทธศาสตร์ชาติในการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชน
จากพนันออนไลน์ โดยจัดทำ “ร่างแผนปฏิบัติการด้านการป้องกันและ
ลดผลกระทบเด็กและเยาวชนจากการพนันออนไลน์ พ.ศ.2563-2569”
เพื่อให้เป็นแนวทางตั้งกลไกในการควบคุมจัดการปัญหา และ
ช่วยเหลือผู้ได้รับผลกระทบจากการพนันและการพนันออนไลน์(5)

ทั้งนี้ ภาครัฐหรือแม้แต่ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการดูแลเด็กและเยาวชนต้องตระหนักถึงปัญหานี้อย่างจริงจังและจริงใจในการแก้ปัญหาต้องร่วมมือกัน ต้องมีการ رصدสื่อออนไลน์และโซเชียลมีเดียให้มากขึ้นเพื่อให้สังคมตระหนักถึงปัญหาการพนันออนไลน์ของเด็กและเยาวชน และเพิ่ม ‘พื้นที่สีขาว’ ให้เด็กและเยาวชนมีกิจกรรมทำให้ออกกำลังกาย เพื่อหลีกเลี่ยงการเข้าถึงการพนันออนไลน์

รวมทั้งมีแนวทางการป้องกันเชิงนโยบายทางสังคมในการกำหนดมาตรการการคุ้มครองเด็กจากการพนันออนไลน์ที่ชัดเจน และบัญญัติฐานความผิดเพิ่มเติมต่อผู้ที่ชักนำเด็กและเยาวชนเข้ามาเกี่ยวข้องให้เป็นความผิดขั้นรุนแรง เช่น ความผิดเกี่ยวกับการอนุญาตให้เด็กและเยาวชนเข้าเล่นการพนันออนไลน์ หรือความผิดจากการโฆษณาการพนันออนไลน์ทุกประเภท เป็นต้น(6) ตลอดจนส่งเสริมการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัญหาและผลกระทบต่างๆ สร้างการรู้เท่าทันการพนันออนไลน์ และเผยแพร่ความรู้และทัศนคติที่ถูกต้องในเรื่องการใช้ประโยชน์จากอินเทอร์เน็ตอย่างเหมาะสม (Digital Literacy) แก่เด็กและเยาวชนในช่องทางที่หลากหลาย เพื่อให้เข้าถึงเด็กและเยาวชนให้มากที่สุด รวมถึงภาครัฐควรส่งเสริมความเข้มแข็งให้สถาบันครอบครัวและชุมชน เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันแก่เด็กและเยาวชนให้รู้เท่าทันปัญหาที่เกิดจากการพนันออนไลน์และสามารถรับมือกับปัญหาต่างๆ ได้ นอกจากการป้องกันแล้วงานดูแลและคุ้มครองเด็กและเยาวชนที่ติดการพนันก็สำคัญไม่แพ้กันที่ภาครัฐและภาคีทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องเข้ามาดูแลแก้ไขอย่างใกล้ชิดอีกด้วย

๙ เอกสารอ้างอิง

(1)ผู้จัดการออนไลน์.การพนันออนไลน์ในไทย ถึงเวลาควร
ทำให้อยู่ถูกที่ถูกต้องหรือยัง??. 3 สิงหาคม 2566 .

<https://mgronline.com/online/section/detail/9660000069867>

(2)มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ.รวมพลังป้องกันเด็ก-เยาวชน
จากการพนันออนไลน์.19 กันยายน 2562.

<https://www.thaihealth.or.th/รวมพลังป้องกันเด็ก-เยาวชน/>

(3)ศูนย์ปรึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
พฤติกรรมการเล่นพนันออนไลน์ของคนรุ่นใหม่ 2566.

www.gamblingstudy-th.org

(4)มูลนิธิวิจัยสาธารณสุขไทย.เยาวชนทดลองผลสำรวจพนัน
ออนไลน์ พบ ‘เพื่อนสนิท-พ่อแม่’ มีอิทธิพลมากสุดในการชักชวน
พนัน.16 ก.ย. 62 www.hfocus.org/content/2019/09/17744

(5)กรมประชาสัมพันธ์.พนันออนไลน์กับตำรวจของเยาวชน.
6 กรกฎาคม 2566.

<https://www.prd.go.th/th/content/category/detail/id/31/iid/195678>

(6)thebusinessplus. จัดแพทย์เตือน e -Sport เสี่ยงทำเด็ก
ไทย ติดพนัน-พนันออนไลน์. 27 กันยายน 2562.

<https://www.thebusinessplus.com>

ชื่อเรื่อง	“พนักออนไลน์” เพียงคลิก...ชีวิตเปลี่ยน
ชื่อผู้แต่ง	นางสาวดารณี เกิดพิพัฒน์ พนักงานคุมประพฤติชำนาญการพิเศษ
ผู้พิจารณาบทความ (Peer Review)	1. นางสาวไตรพร ชิวไศภิชฐ นักจิตวิทยาคลินิกชำนาญการพิเศษ 2. นางสาวอิสริยา สันติธรรม นักวิชาการอบรมและฝึกวิชาชีพชำนาญการ 3. นางสาวอรรธญา ปฐมสกุล นักวิทยาศาสตร์
ที่ปรึกษา	นางสาวโชติมา สุรฤทธิธรรม ผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ปฏิบัติหน้าที่ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยและพัฒนา
วัน เดือน ปี ที่ส่ง บทความ	31 สิงหาคม 2566